

Äldrenämnden

**Protokoll nr 8 fört vid äldrenämndens sammanträde tisdagen,
den 18 oktober 2011 kl. 16.00-17.16**

Justerat, den 31 oktober 2011

Paragrafer 1-19, omedelbart justerade: -

Joakim Larsson (M)

Christopher Ödmann (MP)

NÄRVARANDE:

Ordförande

Joakim Larsson (M)

Vice ordförande

Christopher Ödmann (MP)

Ledamöter

Olle Andretzky (M)

Birgitta Breile (M)

Dennis Wedin (M) t.o.m. § 18

Kitty Ericsson (M)

Lisbeth Crabo Ljungman (M)

Helen Jäderlund Eckardt (FP)

Mirja Räihä Järvinen (S)

Gabriel Marawgeh (S)

Norma Aranda de Gutiérrez (S)

Eivor Karlsson (MP)

Torun Boucher (V)

Ersättare:

Magnus Bock (M)

Lars Edvall (M)

Magnus Nilsson (S)

Catarina Carbell (S)

Manlio Palocci (S)

Förhinder: ersättarna Marianne Pettersson (M), Mathias Hellichius (M), Frida Johansson Metso (FP), Carl Tunberg (FP), Madeleine Sjöbage (C), Sarah Johansson (MP), Anders Ödmark (MP) och Brit Rundberg (V).

Tjänstgörande ersättare: Magnus Bock (M) under § 19 för Dennis Wedin (M).

Närvarande tjänstemän: förvaltningsdirektören Eva Frunk-Lind, avdelningscheferna Chatrin Engbo, AnnMarie Ståhl, Raili Karlsson och Marianne Silvén Hedenström, kommunikationen Carl Smitterberg, strategen Marita Sundell och nämndsekreteraren Barbara Ahlmark samt biträdande borgarrådssekreterare Sandra Molander.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

§ 1 Närvarande

Noteras närvarande ledamöter och tjänstgörande ersättare.

§ 2 Val av justerare

Vice ordföranden Christopher Ödmann (MP) utses att tillsammans med ordföranden Joakim Larsson (M) justera dagens protokoll.

§ 3 Anmälan av protokollsjustering

Anmäls att äldrenämndens protokoll 7/2011-09-20 justerats 2011-09-27.

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs med godkännande till handlingarna.

§ 4 Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Anmäls frågor:

- angående situationen på Koppargårdens vård- och omsorgsboende (MP)
  - angående pågående upphandling av Hasselgårdens vård- och omsorgsboende.
- Varefter godkänns dagordningen.

§ 5 Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Inga skrivelser anmäls.

§ 6 Förvaltningschefens information

Eva Frunk Lind informerar om årets öppna hus "En dag för anhöriga" som ägde rum i Stadshuset den 1 oktober 2011.

§ 7 Muntlig presentation

Avdelningschefen Chatrin Engbo presenterar projektet "Rum för hälsa" som äldreförvaltningen genomför i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning och Tallbackens vård- och omsorgsboende.

AnnMarie Ståhl presenterar preliminära resultat från screening av mat- och måltidssituation på 23 olika vård- och omsorgsboenden i staden med inriktning på demensboende som äldreförvaltningen har genomfört den 5 september i år. En rapport med analys av samlat material kommer att bli klar till nästa nämndsammanträde.

Carl Smitterberg presenterar projektet "Tyck till" som lanserats på stadens hemsida: www.stockholm.se

§ 8 Remiss av betänkandet "Kommunaliserad hemsjukvård" (SOU 2011:55)

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 001-1871/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 0401-473/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) lämnar förslaget utan eget ställningstagande.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns tre förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP), ett eget förslag till beslut från (S) och ett eget förslag till beslut från (V).

(MP) lämnar förslaget utan eget ställningstagande.

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remiss av betänkandet "Kommunaliserad hemsjukvård (SOU 2011:55).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) deltar inte i beslutet på grund av att (MP) lämnat förslaget utan eget ställningstagande.

Reservation (S):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) med hänvisning till eget yrkande:

"Socialdemokraterna yrkar att äldrenämnden beslutar att som svar på remissen anföra följande

Vi ser positivt på att hemsjukvården förs över till kommunen. I slutändan innebär det att de äldre inte behöver ha så många personer som springer hemma hos dem.

Överhuvudtaget finns det en stor nytta av att huvudmannen är den samma för både omsorg och vård.

Men när man gör en så stor förändring så måste det finnas en god uppföljning av kvaliteten och hur arbetet organiseras. Det måste vara tydligt vem som har ansvaret för uppföljningen av åtgärder utförda av samtliga personal.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Det måste vara så att den biståndsbedömda tiden räcker till uppgiften. Staden måste även säkerställa att det kommer att finnas adekvat fortbildning för de anställda. Det är ändå så att den sjukvårdande delen kräver en bredare reell kompetens. Även bemanningsstrukturen måste följa med arbetsuppgifterna.”

Reservation (V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till eget yrkande:

”Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar att godkänna nedan synpunkter som svar på remissen:

En flytt av gränssnitt löser inte alltid samverkansproblemen. Det finns risk för att samverkansproblemen bara flyttas. I Stockholms län i stort och i Stockholms stad finns dessutom stora samverkansproblem inom länet och inom staden. För att bara nämna ett exempel: På Kungsholmen finns över 30 anlitade hemtjänstföretag som ska samverka med sex olika företag (varav SLSO ett) som driver vårdcentral. Det är inte bara kommun och landsting som ska samarbeta, det är också en mängd olika företag. Därför kommer samverkan troligen fortsätta att vara ett utvecklingsområde även efter en kommunalisering av hemsjukvården. I detta avseende ligger Stockholm i framkant, men med LOV kommer andra delar av landet att beröras i allt högre utsträckning. Inte minst är tidigare mycket goda exempel med områdesbaserade team i andra kranskommuner svårare att få till ju fler aktörer som är inblandade, liksom väl fungerande vårdkedjor.

Vi ser därutöver två risker.

Att äldreomsorgen är fortsatt underfinansierad: Äldreomsorgen inom Staden anser vi vara underfinansierad i dagsläget. För att hemsjukvården ska vara patientsäker är det viktigt att se över finansiering och även prioriteringar inom staden.

Att det tubbas på kompetensen: Inom omsorgen finns i dag i staden stora kompetensbrister. Dessa ställer ibland till med problem redan i dag för de sjuksköterskor som verkar inom äldreomsorgen och för de distriktssköterskor som verkar inom hemsjukvården, inte minst vad gäller delegeringar. Kompetensbristerna är en patientsäkerhetsrisk, och kommunerna kommer att behöva vässa sitt patientsäkerhetsarbete.

Sammantaget kan det finnas anledning att skynda långsamt och kontinuerligt säkerställa att det finns tillräckliga resurser avsatta.”

§ 9 Remiss av motion 2011:48 av Mirja Räihä Järvinen (S) om ersättningsnivåer inom demensvården

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 327-1334/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-409/2011

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med stöd av vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Torun Boucher (V).

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (MP) och ett gemensamt förslag till beslut från (S) och (V).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP) och (MP).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt svar på remiss av motion 2011:48 av Mirja Räihä Järvinen (S) om ersättningsnivåer inom demensvården.

Reservation (S och V):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) med hänvisning till ett gemensamt yrkande:

”Socialdemokraterna och Vänsterpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar

att som svar på remissen bifalla motionen

samt

att därutöver anföra:

De nuvarande ersättningsnivåerna är helt klart ett problem inom demensvården.

Förvaltningen anger i sitt svar att det är bra med individuella bedömningar av ersättningen. Sanningen på våra äldreboenden är dock att så länge en demenssjuk är uppegående så ersätts utföraren med nivå 1.

Detta är ett stort problem eftersom ofta är det så att just den personen faktiskt kan vara mest tidskrävande. Detta innebär att bemanningen fungerar sämre, många gånger är det till och med så att enhetscheferna till och med avslutar, framförallt tidsbegränsade anställningar eller inte vågar förlänga anställningar, när det finns många boende i nivå 1. I förlängningen innebär detta att det är bara biståndsbedömningen som är individuell men inte omsorgen.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Nivåbedömningarna som tillämpas nu försvårar för enheterna när det gäller planering och bemanning av verksamheterna. Framförallt gynnar de inte de många människorna som drabbas av en demenssjukdom. När ersättningen gick ut per vårdplats så kunde enheterna ha en långsiktig planering och troligen var det även lättare att planera för aktiviteter som är så viktiga för var och en som drabbas av sjukdomen.”

Särskilt uttalande från (MP):

”Miljöpartiet ställer sig positivt till förvaltningens syn på demensvården, det vill säga att man utgår från den enskildes individuella behov. Eftersom behoven är stora ska inte ersättningsmodellen påverka kvaliteten på stadens demensvård.

Ersättningsmodellen grundar sig på individuella behovsbedömningar. Det kräver kontinuitet i uppföljningen av individens sjukdomstillstånd, det vill säga vid en eventuell förändring i individens sjukdomstillstånd krävs det en ny bedömning och att resurser förordnas så att individen får sina behov tillfredställda.

Vad som måste ses över är hur fort resurser tilldelas demensvården vid en förändring i individens sjukdomstillstånd. Vid tillämpningen av ersättningsmodellen kan inte kvaliteten på demensvården försämrats på grund av att resurser inte tilldelades vid behov.

För att vården om äldre med demenssjukdomar ska bli kvalitativt godtagbar behövs mer personal än vad som dagens resursfördelningssystem medger. Inte heller med de extramedel om ca 50 mnkr per år som staden anslår 2012 och under kommande två år bedöms personalbemanningen bli tillräcklig. Med hänsyn till detta är det av yttersta vikt att fördelningen av medel görs omsorgsfullt och rättvist i förhållande till behoven hos de boende. Den översyn som förvaltningen ska göra avseende ersättningsnivåerna inom vård- och omsorgsboenden får avvaktas innan bedömning görs av motionens förslag att gå över till fördelning enbart utifrån antalet boende.”

§ 10 Remiss av motion 2011:49 av Katarina Luhr m.fl. (MP) om utevistelser för äldre

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 327-1335/2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 106-408/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V).

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) yrkar bifall till eget förslag till beslut.

Ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och ledamoten Torun Boucher (V) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Beslutsgång

Utdragsbestyrkande

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (S) och (V) och ett eget förslag till beslut från (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner majoriteten för förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M), (FP), (S) och (V).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Kommunstyrelsen som sitt svar över remissen ”Motion 2011:49 av Katarina Luhr m.fl. (MP) om utevistelser för äldre.

Reservation från (MP):

Mot beslutet reserverar sig vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till eget yrkande:

”Miljöpartiet yrkar att äldrenämnden beslutar

att tillstyrka motionen

samt

anföra följande:

Motionären tar upp några viktiga synpunkter när det gäller de äldres trivsel, utevistelse och behov av grönska omkring sig. I riktlinjerna för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen framkommer att möjlighet till utevistelse är en rättighet för alla. Men den rättigheten är ett tånjbart begrepp.

Många äldre i Stockholm får inte alls tillgång till utevistelser eller stimulerande aktiviteter under dagarna. En upprustning av gårdarna nära äldreboenden skulle kunna förändra situationen betydligt. Att ha tillgång till en uteplats med växtlighet och sittplatser är få äldreboenden förunnat. Allt efter ork och kraft skulle de äldre kunna delta i planering och plantering av växter och örter. Att få se växterna växa med årstiderna är en njutning i sig. Att kunna få hämta dill och persilja till sin potatis skulle kunna bli ett stort glädjeämne i vardagen och bidra till en högre livskvalitet. Med hjälp av en blandad grupp av trädgårdsarbetare och pedagoger skulle detta kunna möjliggöras. Inom Micasa AB har det påbörjats upprustningar i projektet ”Gestaltningprogram för utemiljön vid vård- och omsorgsboenden”.

Det är viktigt att säkerställa att dessa upprustningar genomförs.”

Särskilt uttalande från (S och V):

”Det är positivt att Micasa är på gång med byggnation av de gårdar som tillhör äldreboenden. Men för att garantera utevistelse så räcker det inte med enbart vackra gårdar. Även bemanningen måste vara sådan att utevistelse möjliggörs. De anställda måste ha tid att hjälpa de äldre ut och vara med dem.”

§ 11 Angående rapportering av ej verkställda beslut vid ansökan om permanent bostad

Svar på skrivelsen av ledamoten Torun Boucher (V) och ersättaren Brit Rundberg (V)

Ärende

Föreligger ärende dnr 0112-467/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) och ledamoten Helen Jäderlund Eckardt (FP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Ledamoten Torun Boucher (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut med instämmande av ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP).

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP) och eget förslag till beslut från (V) som stöds av (S) och (MP).

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslöt enligt förvaltningens förslag till beslut som stöds av (M) och (FP).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på skrivelsen av ledamoten Torun Boucher (V) om rapportering av ej verkställda beslut vid ansökan om permanent bostad.

Reservation (V, S och MP):

Mot beslutet reserverar sig ledamoten Torun Boucher (V) med instämmande av ledamoten Mirja Räihä Järvinen m.fl. (S) och vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) med hänvisning till ett gemensamt yrkande:

”Vi yrkar att äldrenämnden beslutar

att i huvudsak anse skrivelsen besvarad med förvaltningens tjänsteutlåtande samt

att därutöver anföra:

Förvaltningen redovisar de boenden som haft flest personer i kö inom stadens valfrihetssystem. Därutöver finns i varje stadsdel ett boende som är mest efterfrågat, men det redovisas inte vilka. Förvaltningen menar att köstatistiken bara ger en ögonblicksbild, att den varierar över tid samt att det inte finns någon statistik över boenden som de äldre tackar nej till.

I ett valfrihetssystem som det vi har i staden, men där ansvaret för omsorgen ytterst vilar på politiken, kan vi inte annat än tycka att detta är en brist. För framtida upphandlingar behövs möjlighet att kunna utvärdera också hur efterfrågan ser ut. Vi

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

utgår från att ambitionsnivån i staden är att alla omsorgsboenden ska vara ”efterfrågansvärda”.

I ett system där möjligheten till jämförelser ofta lyfts fram så bör det gå att se vilka boenden som många tackar nej till, och utifrån det ha möjlighet att utvärdera varför. Vi är medvetna om att den äldre kan tacka nej så många gånger den vill, frågan är om det verkligen är ett realistiskt förhållningssätt och om politiken därmed kan fransäga sig sitt ansvar för att vissa boenden eventuellt inte upplevs som attraktiva. Äldre som fått bistånd till ett vård- och omsorgsboende är mestadels i dålig kondition och i stort behov av att inom en rimlig tid komma till ett vård- och omsorgsboende. Många har heller inte så lång tid kvar att leva. En ung vuxen kan naturligtvis bo i tillfälliga lösningar i väntan på ett drömboende flera år senare, men för en äldre som fått ett biståndsbeslut är detta inte acceptabelt. Att Östermalm återkommande har så många ej verkställda biståndsbeslut inom utsatt tidsram borde bekymra ansvariga politiker. Det borde även intressera oss vad det beror på. Brist på bra boenden, brist på information, en kräsen population – nu kan vi bara gissa.”

§ 12 Delredovisning om projekt för ökad brandprevention inom äldreomsorgen

Ärende

Föreligger ärende dnr 118-316/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Christopher Ödmann m.fl. (MP) anmäler ett särskilt uttalande.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner anmälan av förvaltningens delredovisning om projekt för ökad brandprevention inom äldreomsorgen.

Särskilt uttalande från (MP):

”Miljöpartiet ställer sig positivt till Projektplan för ökad brandprevention inom äldreomsorgen. Miljöpartiet anser att det bör tilläggas en uppföljningsplan.

Delredovisningen visar att projekt för ökad brandprevention inom äldreomsorgen kommer att behöva uppföljning.

Om uppdraget beskrivs att det kommer att genomföras i fyra delar: första delen (identifiera viktiga funktioner och informera om projektet) är genomförd, andra delen (utarbete en checklista/verktygslåda, som ska användas för att sprida kunskapen om brandprevention) är delvis genomförd och den tredje (identifiera rutiner inom äldreomsorgen där brandprevention kan ingå) och fjärde (sprida checklistan/verktygslådan till strategiska funktioner inom äldreomsorgen i staden) delen är inte genomförd.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

Efter att alla fyra delar är genomförda ser Miljöpartiet att det behövs en uppföljningsplan.”

§ 13 Anmälan av månadsrapport för tiden till och med den 30 september 2011

Ärende

Föreligger ärende dnr 201-58/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden lägger anmälan av månadsrapporten för tiden till och med den 30 september 2011 till handlingarna.

§ 14 Protokoll från äldrenämndens handikappråd 8/2011-10-11

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 15 Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd 8/2011-10-11

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 16 Anmälan av delegationsbeslut för kv. 2 och 3 år 2011 enligt lista

Dnr 0102-500/2011

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 17 Anmälan av postlista för tiden 2011-09-01 – 2011-09-30

Äldrenämndens beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 18 Övriga frågor

- Noteras inkommen skrivelse med namnsamling från boende på servicehuset Trekanten i Liljeholmen, dnr 0304-472/2011, daterad: Trekanten september 2011.

Äldrenämndens protokoll nr 8/2011-10-18

- Nämnden diskuterar situationen på Koppargårdens vård- och omsorgsboende i Vällingby som drivs av Carema Care. Ordföranden Joakim Larsson informerar om att ett ärende om Koppargården kommer att behandlas på stadsdelsnämndens Hässelby-Vällingby sammanträde den 25 oktober 2011.
- Nämnden diskuterar fråga från ledamoten Norma Aranda de Gutièrrez (S) angående planer om privatisering av Hässelgårdens vård- och omsorgsboende.
- Ordföranden Joakim Larsson informerar om att en högtidsceremoni ägde rum i Gyllene salen i Stadshuset den 10 oktober. Nästan 130 medarbetare som via stadens utbildningsinsatser utbildat sig till diplomerade undersköterskor mottog en minnesbrosch.

§ 19 Äldrenämndens sammanträdestider för år 2012

Ärende

Föreligger ärende dnr 070701-499/2011

Yrkanden

Ordföranden Joakim Larsson m.fl. (M) med instämmande från övriga ledamöter yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner sammanträdestider för år 2012 i enlighet med förvaltningens förslag till beslut:

24 januari
21 februari
20 mars
17 april
15 maj
12 juni
18 september
16 oktober
13 november
11 december.

Vid protokollet

Barbara Ahlmark
Nämndsekreterare